

อภิปรายผลการวิจัย

ในบทนี้ เป็นการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 3 มาอภิปราย เพื่อสรุปถึงความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเองของกลุ่มตัวอย่าง และเปรียบเทียบความแตกต่างตามตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร คือ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ติดสิ่งเสพติด ระยะเวลาที่เข้ารับการบำบัดรักษา อาชีพหลักของครอบครัวและจำนวนครั้งที่ติดสิ่งเสพติด รวมทั้งสรุปถึงระดับความน่าปรารถนาของผลการกระทำของวัยรุ่นติดสิ่งเสพติดชนิดร้ายแรง

ตอนที่ 1 ความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเองของกลุ่มตัวอย่าง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามตารางที่ 20 เมื่อพิจารณาถึง ระดับความถูกต้องของพฤติกรรมต่อตนเองจากคะแนนเฉลี่ย ของแต่ละพฤติกรรม พบว่า พฤติกรรมต่อตนเองที่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีความรู้ความเข้าใจว่าเป็นพฤติกรรมที่ดี ถูก และ ควรอย่างมาก มีจำนวน 3 พฤติกรรม ได้แก่ การมีความซื่อสัตย์สุจริต การมีวินัยในตนเอง การตั้งมาตรฐานของตนเอง ส่วนพฤติกรรมที่กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจว่า เป็นพฤติกรรมที่ไม่ดี ผิด และ ไม่ควรอย่างมาก คือ การลุ่มหลงอบายมุขสำหรับพฤติกรรมการลงโทษตนเอง และการให้คุณค่าตนเอง กลุ่มตัวอย่างคิดว่า เป็นพฤติกรรมที่ไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าดี หรือ ไม่ดี ถูกหรือผิด ควรหรือไม่ควร รายละเอียดที่สรุปถึงความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเอง ได้แสดงในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ระดับความถูกต้องของพฤติกรรมต่อตนเองตามความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

อันดับ	พฤติกรรมต่อตนเอง	ระดับความถูกต้องของพฤติกรรมต่อตนเอง
1	การมีความขยันหมั่นเพียร	
2	การมีวินัยในตนเอง	ดี ถูก และควรอย่างมาก
3	การตั้งมาตรฐานของตนเอง	
4	การระงับความอยาก	
5	การปรับปรุงตนเอง	
6	การรักษาสุขภาพ	
7	การมีความเชื่อมั่นในตนเอง	
8	การมีความรู้สึกภาคภูมิใจ	
9	การรู้ตัวไม่ประมาท	
10	การปล่อยใจตนเอง	ดี ถูก และควร
11	การมีความรู้สึกละเอียดใจ	
12	การให้รางวัลตนเอง	
13	การมีความพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่	
14	การมีความรู้สึกผิด	
15	การสำรวจตนเอง	
16	การปรุงแต่งร่างกาย	
17	การลงโทษตนเอง	ตัดสินไม่ได้
18	การให้คุณค่าแก่ตนเอง	
19	การไม่ควบคุมอารมณ์	ไม่ดี ผิด และไม่ควรถ
20	การลุ่มหลงอบายมุข	ไม่ดี ผิด และไม่ควรถอย่างมาก

จากผลการวิจัยดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะบางประการดังต่อไปนี้

1. วัยรุ่นติดสิ่งเสพติดชนิดร้ายแรงให้คุณค่าและความสำคัญด้านการควบคุมตนเองในระดับปานกลาง ดังจะเห็นได้จากการที่มีพฤติกรรมด้านการควบคุมตนเองมี 3 พฤติกรรม ซึ่งทั้งหมดจัดอยู่ในพฤติกรรมที่เป็นสิ่งที่ดี ถูก และ ควรอย่างมาก กล่าวคือได้แก่ การมีความขยันหมั่นเพียร การมีวินัยในตนเอง การตั้งมาตรฐานของตนเอง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชูชัย สมิทธิไกร (2525 : 112) ซึ่งพบว่า นักเรียน ครูและผู้ปกครองให้คุณค่าและความสำคัญด้านการควบคุมตนเองในระดับสูง กล่าวคือเห็นว่า การมีความขยันหมั่นเพียร การมีวินัยในตนเอง การรู้ตัวไม่ประมาท การตั้งมาตรฐานของตนเอง และ การระงับความอยาก เป็นพฤติกรรมที่ดี ถูก และ ควรอย่างมาก นอกจากนี้ สุนทรี โคมิน (2522 : 79) พบว่า คนไทยให้ความสำคัญต่อการบังคับตนเองในระดับสูง อย่างไรก็ตามการให้ระดับความสำคัญของการควบคุมตนเองก็อยู่ในระดับต่ำกว่าวัยรุ่นทั่วไป

2. วัยรุ่นติดสิ่งเสพติดให้ความสำคัญต่อการพัฒนาตนเอง ในระดับปานกลาง กล่าวคือเห็นว่า การสำรวจตนเอง การปรับปรุงตนเอง การมีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นพฤติกรรมที่ดี ถูก และควร แต่อย่างไรก็ตามวัยรุ่นที่ติดสิ่งเสพติดยังมีความคิดเห็นตรงกันว่า การลุ่มหลงอบายมุขเป็นสิ่งที่ไม่ดี ผิด และ ไม่ควรอย่างมาก และวัยรุ่นติดสิ่งเสพติดได้ให้คุณค่าแก่การมีความพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ในระดับปานกลาง เกี่ยวกับประเด็นนี้ผลการวิจัยของประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (2523 : 112) ได้พบว่า เยาวชนได้เพิ่มความสำคัญมากขึ้น ต่อการมุ่งผลสำเร็จและความสามารถเฉพาะตัว ในอีกด้านหนึ่งก็ลดความสำคัญของค่านิยมด้านความสัมพันธ์ของครอบครัว และการยอมรับการยกย่อง และ อำนาจในสังคม

กล่าวโดยสรุป วัยรุ่นที่ติดสิ่งเสพติดได้ให้ความสำคัญของการควบคุมตนเอง และการพัฒนาตนเอง การที่วัยรุ่นติดสิ่งเสพติดยังมองเห็นพฤติกรรมที่เป็นทางบวกก็จะเป็นคะแนนในทางบวก และ พฤติกรรมทางลบก็ยังคงเป็นไปในทางลบ เป็นข้อค้นพบที่ดี มีแต่เรื่องการให้คุณค่าของตนเองและการลงโทษตนเอง ที่วัยรุ่นติดสิ่งเสพติดไม่สามารถตัดสินได้ว่า ถูกหรือผิด ซึ่งการให้คุณค่าแก่ตนเองน่าจะมีในจิตใจของทุกคน เมื่อตนเองมองตนเองไม่มีค่า แล้วใครจะมองเห็นเรา ทำให้วัยรุ่นติดสิ่งเสพติดไม่ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาตนเองเท่าที่ควร จากข้อค้นพบนี้ น่าจะมีการพัฒนาจริยธรรมของวัยรุ่นติดสิ่งเสพติดให้มีระดับจริยธรรมต่อตนเองมีความเข้มเพิ่มขึ้น

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเอง ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรอิสระ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 3 (ตารางที่ 7) สามารถสรุปได้ว่า วิทยุร่นติดสิ่งเสพติด ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน คือ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และ มัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป มีความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$ ขึ้นไป) จำนวน 16 พฤติกรรม โดยที่วิทยุร่นติดสิ่งเสพติดที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ สูงกว่า มีแนวโน้มความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเอง ด้านบวก มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ (มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 11 ใน 16 พฤติกรรม) รองลงมาได้แก่ กลุ่มวิทยุร่นที่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มระดับการศึกษาประถมศึกษา มีแนวโน้มมีความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเองน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ กล่าวคือ น้อยกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น 11 พฤติกรรม น้อยกว่าวิทยุร่นที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย 11 พฤติกรรม

นอกจากนี้ ยังมีข้อค้นพบที่น่าสนใจถึงกลุ่มวิทยุร่นที่ติดสิ่งเสพติด ระดับการศึกษาประถมศึกษา ให้คุณค่าการไม่ควบคุมอารมณ์ด้านลบ มากกว่า กลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้น และกลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลาย

อภิปรายผล จากผลการวิจัยข้างต้น แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระด้านระดับการศึกษามี นัยสำคัญต่อความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเอง ของวิทยุร่นติดสิ่งเสพติดชนิด ร้ายแรงอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 โดยที่อาจจัดคร่าว ๆ ว่า กลุ่ม มัธยมศึกษาตอนปลายเป็นอันดับ 1 มัธยมศึกษาตอนต้นเป็นอันดับ 2 และกลุ่มประถมศึกษาเป็นอันดับ 3 รวมทั้งสิ้น 10 พฤติกรรม จากจำนวน 20 พฤติกรรม ซึ่งเป็นพฤติกรรมส่วนใหญ่ของทั้งหมด และเป็น ข้อค้นพบที่เรียงตามลำดับมีจำนวนพฤติกรรมมากที่สุด ความแตกต่างที่ค้นพบอาจมีหลายสาเหตุผู้วิจัยขอ สรุปดังนี้ คือ

1. ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับระดับสติปัญญา หรือ ความสามารถทางสมอง ผู้ที่มี การศึกษาดำกว่ามักจะมีความสามารถในการคิด การจำแนก การประเมินและการไตร่ตรองใช้เหตุผล ต่อยกกว่าผู้ที่มีการศึกษาสูง และ กระบวนการทางปัญญาดังกล่าวก็มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้จริยธรรม (ชูชัย สมิทธิไกร 2525 : 126)

2. การได้รับการศึกษาที่มากกว่า (ซึ่งหมายถึงระยะเวลาที่ยาวนานกว่าด้วย) ในสถาบัน การศึกษา ย่อมทำให้บุคคลได้เรียนรู้จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบ และบรรทัดฐานของสังคมอย่างกว้าง

ชวางและลึกซึ้งมากกว่าผู้ที่ได้รับการศึกษาน้อย ทั้งนี้ เพราะสถาบันการศึกษาเป็นสถาบันที่สำคัญที่ถ่ายทอดวัฒนธรรม จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบต่าง ๆ ของสังคมให้แก่สมาชิกของสังคม การศึกษาจะสอนให้รู้จักความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ผิดกับสิ่งที่ถูก ด้วยการปลูกฝังความสำนึกลงในตัวบุคคล ซึ่งจะทำให้เป็นคนมีระเบียบวินัยตามเกณฑ์ของสังคม (สัญญา สัญญาวิวัฒน์ 2523 : 164)

3. การที่ได้รับการศึกษาสูงนั้น ย่อมเกี่ยวข้องโดยตรงกับการศึกษาหาความรู้ และการมุ่งพัฒนาความสามารถของตนเอง (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา 2523 : 68) หรืออีกในหนึ่ง คนที่ได้รับการศึกษาสูงกว่ามักมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมุ่งที่จะสร้างความสำเร็จให้แก่ตนเอง ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นต้องมีการปรับปรุง สร้างเสริมลักษณะที่ดีเด่นให้แก่ตนเองอยู่เสมอ

จากสาเหตุทั้ง 3 ข้อตั้งที่กล่าวมาแล้ว เป็นอิทธิพลของการศึกษาจากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า กลุ่มวัยรุ่นที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเอง ในทางบวกน้อยกว่ากลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้นและกลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้น มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่ากลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลาย

ส่วนอีก 10 พฤติกรรมที่เหลือ มีการเรียงลำดับของระดับการศึกษาไม่แน่นอน เช่น มัธยมศึกษาตอนปลาย มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด รองลงมาเป็น ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด จำนวน 4 พฤติกรรม ได้แก่ การมีความเชื่อมั่นในตนเอง การมีความรู้สึกภาคภูมิใจ การมีความพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ และการสำรวจตนเอง นอกจากนี้ มีการเรียงลำดับจากกลุ่มประถมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด รองลงมาเป็นมัธยมศึกษาตอนปลายและมัธยมศึกษาตอนต้น มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด มีจำนวน 3 พฤติกรรม ได้แก่ การมีความขยันหมั่นเพียร การมีวินัยในตนเองและการไม่ควบคุมอารมณ์ ส่วนในพฤติกรรมการปลอบใจตนเอง และการมีความรู้สึกผิด มีการเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ย กลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้นมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด รองลงมาเป็นประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลายมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และการลุ่มหลงอบายมุข มัธยมศึกษาตอนปลาย มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด รองลงมาเป็นมัธยมศึกษาตอนต้น และประถมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

ระยะเวลาที่ติดสิ่งเสพติด

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล (ตารางที่ 9) สามารถสรุปได้ว่า วัยรุ่นที่มีระยะเวลาการเสพติดสิ่งเสพติด น้อยกว่า 1 ปี 1-2 ปี มากกว่า 2-3 ปี มากกว่า 3-4 ปี และ 4 ปีขึ้นไป มีความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.5$)

หรือต่ำกว่า) จำนวน 11 พดุงการ โดยที่วัยรุ่นที่มีระยะเวลาการติดสิ่งเสพติดน้อยกว่า 1 ปี เป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มของความรู้ความเข้าใจจริยธรรมเกี่ยวกับพดุงการตนเองไปในทางบวก มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ (มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 4 ใน 7 พดุงการ) รองลงมา ได้แก่ กลุ่มที่ติดสิ่งเสพติด 1-2 ปี มีจำนวนคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 พดุงการ นอกจากนี้ยังสังเกตได้ว่ามีกลุ่ม 2-3 ปี 3-4 ปี และกลุ่มมากกว่า 4 ปี สลับกันมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในพดุงการจริยธรรมที่เป็นไปในทางบวก

อภิปรายผล จากผลการวิจัยเห็นว่าวัยรุ่นติดสิ่งเสพติดชนิดร้ายแรงที่มีระยะเวลาการติดนาน มีแนวโน้มที่จะมีความรู้ความเข้าใจจริยธรรมเกี่ยวกับพดุงการตนเอง ในทางบวกน้อยกว่า กลุ่มที่มีระยะเวลาการติดสั้น ในขณะเดียวกัน กลุ่มที่มีระยะเวลาการติดสิ่งเสพติดสั้นกว่าจะมีแนวโน้มในการมีความรู้ความเข้าใจพดุงการทางลบน้อยกว่า กลุ่มที่มีระยะเวลาการติดนานกว่า ข้อมูลในเรื่องนี้เท่าที่ผู้วิจัยค้นคว้างานวิจัยเกี่ยวกับระยะเวลาการติดสิ่งเสพติดว่า มีผลต่อพดุงการอย่างไรบ้างนั้น ยังไม่มีผู้ใด วิจัยในเรื่องนี้ ผู้วิจัยจึงได้สัมภาษณ์นักสังคมสงเคราะห์ที่ทำงานด้านยาเสพติด ประมาณ 5 ศูนย์ คือ ศูนย์วงศ์สว่าง ศูนย์ลาดพร้าว ศูนย์สาทรประดิษฐ์ ศูนย์บางอ้อ และ ศูนย์สโมสรวัฒนธรรมหญิง ได้ข้อสรุป ดังนี้

1. ผู้ที่ติด 2-3 ปี อยู่ในช่วงของการติดยานานพอสมควร และการรักษาก็จะหายยากพอสมควร เนื่องจากเคยชินการใช้ยามานาน การที่วัยรุ่นติดสิ่งเสพติด 2-3 ปี เป็นช่วงที่กำลังมีความสุขกับการใช้ยาเนื่องจากยาทำให้เมาและเคลิบเคลิ้มหลับสบาย ผิดกับวัยรุ่นที่ติดน้อยกว่า 1 ปี การรักษาจะหายได้ง่ายเนื่องจากยังเสพในปริมาณที่ไม่มาก ส่วนผู้ที่ติดประมาณ 4 ปีขึ้นไปจะเกิดความเบื่อหน่ายเนื่องจากจะต้องหาเงินซื้อยาวันละประมาณ 200 บาท อีกทั้งร่างกายจะผอมซีดเซียวมาก กลุ่มนี้ก็มีแนวโน้มที่จะพยายามเลิกให้ได้ ความคิดความเชื่อต่าง ๆ จึงอาจเปลี่ยนไป

2. จากข้อค้นพบที่ได้ทำให้ทราบข้อมูลคร่าว ๆ ว่า การติดสิ่งเสพติด น้อยกว่า 2 ปี และมากกว่า 2 ปี มีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรม คนที่ติดนานกว่า 2 ปี ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในทางบวกน้อยลง ส่วนข้อมูลที่เป็นพดุงการด้านลบยังสรุปได้ไม่ชัดเจน

ระยะเวลาที่เข้ารับการบำบัดรักษา

จากผลการวิจัยในบทที่ 3 (ตารางที่ 17) สรุปได้ว่า วัยรุ่นติดสิ่งเสพติดชนิดร้ายแรงที่มีระยะเวลาการบำบัดรักษาแตกต่างกันได้แก่ น้อยกว่า $1\frac{1}{2}$ เดือน $1\frac{1}{2}$ - $4\frac{1}{2}$ เดือน มากกว่า $4\frac{1}{2}$ - ถึง $7\frac{1}{2}$ เดือน และมากกว่า $7\frac{1}{2}$ เดือน มีความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับ

พฤติกรรมต่อตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$ หรือต่ำกว่า) จำนวน 9 พฤติกรรม โดยที่วัยรุ่นติดยาเสพติด ที่มีระยะเวลาการบำบัดรักษา น้อยกว่า $1\frac{1}{2}$ เดือน มีแนวโน้มของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเองด้านบวกมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

ระยะเวลาการบำบัดรักษา

อภิปราย จากผลงานวิจัย จะเห็นได้ว่า วัยรุ่นติดยาเสพติด ที่มีระยะเวลาการรักษาานจะมีแนวโน้มมีพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองต่ำกว่าวัยรุ่นติดยาเสพติดที่มีระยะเวลาการรักษาน้อยกว่า ตรงกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ ตรงกับงานวิจัยของอรเพ็ญ นาควัชระและสมศรี พิมพ์นุ (2525) ที่ศึกษาพบว่า ผู้ติดยาส่วนมากจะมาขอรับการรักษาที่สถานบำบัดรักษา เมื่อไม่มียาจะเสพ ผู้ติดยายังไม่มีความตั้งใจที่จะเลิกเสพยาอย่างจริงจัง การที่มาติดต่อขอรับการรักษาเพียงเพื่อ ระวังอาการทรมาณทางร่างกายเท่านั้น

จากการสัมภาษณ์พยาบาลผู้ทำหน้าที่ให้เมธาโดนผู้ติดยาเสพติด ก็เห็นตรงกันว่า ผู้รักษานานจะมีแนวโน้มหายยากกว่าผู้รักษารอบแรกหรือรอบสองและกล่าวขำๆว่าจากประสบการณ์ ผู้ที่จะหายได้ หรือ อดยาได้ คือ ผู้ที่หายภายในรอบแรกหรือรอบสอง (45-90 วัน) ถ้าหลังจากนั้นไม่หายก็จะวนเวียนเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ จะเห็นได้ว่า การอดยาได้ มีแนวโน้มที่จะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมต่อตนเอง เนื่องจาก ผู้ที่มีระยะเวลาการบำบัดรักษาน้อยกว่า จะมีความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมทางจริยธรรมด้านบวก มากกว่ากลุ่มที่มีระยะเวลาการรักษาาน และ เป็นกลุ่มที่มีโอกาสจะรักษาหายได้มากกว่า เนื่องจากมีเป้าหมายในการรักษาแน่นอนและความคิดยังมั่นคงแน่วแน่ แต่เมื่อรักษาเป็นระยะเวลาานได้พบกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ อีกทั้งมีเพื่อนชักชวนให้เสพยาอีก หากวัยรุ่นไม่มีเป้าหมายที่แน่นอนพอ สิ่งเหล่านี้เป็นการแสดงถึงประสบการณ์ในการบำบัดรักษา การเรียนรู้จากบุคคลอื่นที่แวดล้อมในสถานบำบัดรักษา วัยรุ่นติดยาเสพติด หากรักษานาน ก็จะมีความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างจากผู้ที่มีระยะเวลาการรักษาสั้นกว่า และแนวโน้มของความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเองจะมีน้อยกว่าผู้ที่มีระยะเวลาการรักษาสั้นกว่า ย่อมเป็นข้อบ่งชี้ถึงการบำบัดรักษาที่ได้ผล จะต้องจัดสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ ที่สามารถให้ผู้ติดยาเสพติดมารับการบำบัดรักษา มีความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเองด้านบวกเพิ่มขึ้น

อาชีพหลักของครอบครัว

จากผลการวิจัยในบทที่ 3 (ตารางที่ 13) สรุปได้ว่า วัยรุ่นติดยาเสพติดที่มาจากครอบครัว

ที่มีอาชีพต่าง ๆ มีความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรม เกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$ หรือต่ำกว่า) จำนวน 2 พฤติกรรม โดยที่กลุ่มวัยรุ่นติดสิ่งเสพติดที่มาจากครอบครัวที่มีอาชีพค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ มีแนวโน้มความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเอง ด้านบวกน้อยกว่ากลุ่มวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่มีอาชีพธุรกิจการค้าและลูกจ้างบริษัทเอกชน ในพฤติกรรมการระงับความอยาก และวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่มีอาชีพค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ มีความรู้ความเข้าใจจริยธรรมในทางบวกน้อยกว่าวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่มีอาชีพลูกจ้าง เอกชนในพฤติกรรมการลงโทษตนเอง

อภิปราย จากผลการวิจัยดังกล่าวนับได้ว่าไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยข้อ 4 ทั้งนี้ถึงแม้ว่าบุคคลที่มีอาชีพแตกต่างกันย่อมทำให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถหล่อหลอมให้บุคคลมีความรู้ความเข้าใจ หรือความคิดความเชื่อแตกต่างกันไป ผู้ปกครองของเด็กวัยรุ่นติดสิ่งเสพติดมีอาชีพแตกต่างกันไป ย่อมมีอิทธิพลต่อความคิดความรู้ความเข้าใจของบุคคล ที่เป็นสมาชิกในครอบครัวด้วย เนื่องจากเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดเป็นผู้ที่เลี้ยงดูสั่งสอน รวมทั้งเป็นตัวแทนของเด็กด้วย แต่มิได้หมายความว่า ทุกครอบครัวจะทำหน้าที่ได้เหมือนกัน และ ถ่ายทอดจริยธรรมแบบเดียวกัน เสมอไป อำนวย ทะพิงค์แกและชยันต์ วรธนะภูติ (อ้างใน พนมไพร อภรณ์รัตน์, 2526 : 26)

ตัวแปรที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ แม้ครอบครัวจะมีอาชีพต่างกันหากได้อบรมสั่งสอนคุณงามความดี ตามลัทธิธรรมนั้น ๆ ก็ย่อมจะทำให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจ และรับรู้พฤติกรรมถูกผิดใกล้เคียงกัน การที่วัยรุ่นติดสิ่งเสพติด ก็มีอาชีพหลักครอบครัวแตกต่างกัน แต่พฤติกรรมจริยธรรม อีก 18 พฤติกรรมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างอาชีพด้วยเหตุผล ดังนี้

1. วัยรุ่นติดสิ่งเสพติดส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นที่มีประวัติการออกเรือนจากการที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า วัยรุ่นติดสิ่งเสพติดชนิดร้ายแรง ส่วนใหญ่มีประวัติการออกเรือนกลางคืน บางคนถูกไล่ออกจากบ้าน และส่วนใหญ่ต้องหาเงินในการซื้อยาเอง (ปกติวันละ 100-200 บาท) จากการที่วัยรุ่นต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมากซื้อยา ทำให้วัยรุ่นต้องดิ้นรนหางานทำ โดยที่จะทำงานทุกอย่างที่ได้เงินพอซื้อยา ครั้งแรก ๆ วัยรุ่นอาจขอครอบครัวแต่เงินจำนวนมากในแต่ละวันพ่อแม่ก็ไม่สามารถให้ได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าวัยรุ่นที่ติดยาไม่ค่อยผูกพันกับครอบครัว ใช้ชีวิตอยู่กับเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ทำให้อาชีพหลักของครอบครัวอาจมีผลต่อพฤติกรรมจริยธรรมน้อย

2. ตามพัฒนาการของวัยรุ่น จะมีความผูกพันใกล้ชิดกับเพื่อน วัยรุ่นจะผูกพันกับพ่อแม่ลดลง และมีอิสระมากขึ้น สามารถคิดหรือมีการกระทำตลอดจนการตัดสินใจด้วยตนเอง ความต้องการนี้อาจเป็นสาเหตุของการขัดแย้งกับพ่อแม่ วัยรุ่นมักจะแยกตัวจากพ่อแม่ไปสู่งาน เพื่อน วัยรุ่นจะทำพฤติกรรมบาง

อย่างที่เหมือนกลุ่มเพื่อน วัยรุ่นติดสิ่งเสพติดก็มีธรรมชาติพื้นฐานเช่นบุคคลทั่วไป มีการทำตามกลุ่มเพื่อน และเรียนรู้ประสบการณ์จากเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ สิ่งเหล่านี้มีผลทำให้ความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องต่าง ๆ คล้ายคลึงกันในกลุ่ม โดยเฉพาะด้านความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่เน้นความถูกต้องผิดในสังคม

จำนวนครั้งที่เข้ารับการบำบัดรักษา

จากผลการวิจัยในบทที่ 3 (ตารางที่ 15) สรุปได้ว่า วัยรุ่นติดสิ่งเสพติดที่มีจำนวนครั้งในการบำบัดรักษาต่างกัน คือ 1-2 ครั้ง และ 3 ครั้งขึ้นไป มีความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$ หรือต่ำกว่า) จำนวน 9 พฤติกรรม โดยที่วัยรุ่นติดสิ่งเสพติดที่บำบัดรักษา 1-2 ครั้ง มีความรู้ความเข้าใจจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเอง ด้านบวกมากกว่าวัยรุ่นที่บำบัดรักษา 3 ครั้งขึ้นไป ทุกพฤติกรรม และในพฤติกรรมที่เป็นด้านลบ คือ การลุ่มหลงอบายมุข วัยรุ่นติดสิ่งเสพติดที่มีจำนวนครั้งในการบำบัดรักษา 1-2 ครั้ง มีความรู้ความเข้าใจเป็นด้านลบมากกว่ากลุ่มที่รักษา 3 ครั้งขึ้นไป

อภิปราย จากผลการวิจัยข้างต้น แสดงให้เห็นว่าตัวแปรด้านจำนวนครั้งในการบำบัดรักษา มีผลต่อ ความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเอง อย่างชัดเจน สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 5 วัยรุ่นติดสิ่งเสพติดที่บำบัดรักษา 1-2 ครั้ง มีความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมด้านบวกมากกว่ากลุ่มที่บำบัดรักษา 3 ครั้งขึ้นไป ทุกพฤติกรรม สามารถสรุปสาเหตุได้ดังนี้

1. วัยรุ่นติดสิ่งเสพติดที่มารักษาครั้งแรกหรือครั้งที่ 2 ส่วนใหญ่จะมีความตั้งใจจริงที่จะเลิก เนื่องจากสภาพการณ์ต่าง ๆ บังคับ เช่น พ่อแม่บังคับ โรงเรียนจะไล่ออกหากจับได้ หรืออาจเลิกเองก็ตาม การรักษาในครั้งแรก วัยรุ่นจะมีความตั้งใจมากมีความคาดหวังว่าจะต้องเลิกเสพยาได้ในระดับสูง จึงมีผลทำให้คะแนนความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเองสูงกว่า เนื่องจากวัยรุ่นอยู่ในสถานที่ถูกบีบบังคับ แต่ก็ยังมีความหวังในชีวิตอาจกลับไปเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวหรือเรียนให้สำเร็จการศึกษา

2. การที่วัยรุ่นติดสิ่งเสพติดที่บำบัดรักษา 3 ครั้งขึ้นไป มีแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมต่อตนเองต่ำกว่า กลุ่ม 1-2 ครั้ง เนื่องจากการรักษาไม่หาย ทำให้วัยรุ่นเคยชินต่อการรักษา และไม่คิดจะรักษาให้หายขาด และเหตุผลเบื้องหลังอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้วัยรุ่นต้องรักษาหลายครั้ง คือ การเสพยาขณะรักษา วัยรุ่นกลุ่มนี้จะไม่มีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะเลิก เพียงต้องการประหยัต์ค่าซื้อผงเท่านั้น

หรือ หากมีความต้องการเลิกจริง จิตใจของวัยรุ่นยังไม่มั่นคงเพียงพอ อีกทั้งเมื่อมารักษาหลายครั้งจะมีเพื่อนในสถานบำบัดรักษาซึ่งติดยาเหมือนกัน และมีการเลียนแบบในการรักษาหลาย ๆ ครั้ง เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดา ซึ่งการรักษาหลายครั้ง มีแนวโน้มทำให้คะแนนความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมของ วัยรุ่นติดสิ่งเสพติดที่รักษา 3 ครั้งขึ้นไป ต่ำกว่ากลุ่มที่บำบัดรักษา 1-2 ครั้ง

3. สำหรับเรื่องการมีความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเองด้านลบ ได้แก่ การลุ่มหลงอบายมุข กลุ่มวัยรุ่นติดสิ่งเสพติดที่รักษา 3 ครั้งขึ้นไป มีความรู้ความเข้าใจในทางลบน้อยกว่ากลุ่มบำบัดรักษา 1-2 ครั้ง จะเห็นได้ว่าไม่เพียงแต่กลุ่มที่บำบัดรักษา 3 ครั้งขึ้นไปรับรู้พฤติกรรมทางบวกน้อยกว่า การรับรู้เรื่องที่ไม่ดี กลุ่มที่รักษา 3 ครั้งขึ้นไปยังรับรู้ได้ในระดับที่ต่ำกว่าอีกด้วย

ตอนที่ 3 ความน่าปรารถนาต่อผลการกระทำต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

จากตารางที่ 19 ซึ่งเสนอคะแนนเฉลี่ยของผลการกระทำต่าง ๆ เรียงลำดับจากค่าสูงสุดถึงค่าต่ำสุดพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความปรารถนาต่อผลการกระทำต่าง ๆ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ

- อันดับ 1 ความสำเร็จในชีวิตการงาน (2.86)
- อันดับ 2 ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (2.71)
- อันดับ 3 ความเป็นที่รักใคร่ชื่นชมของผู้อื่น (2.67)
- อันดับ 4 ความสุขสบายใจ (2.62)
- อันดับ 5 ความเป็นผลดีต่อสังคม (2.56)
- อันดับ 6 ความมั่งมีทรัพย์สินเงินทอง (2.53)
- อันดับ 7 ความรู้สึกมีค่าและภาคภูมิใจในตนเอง (2.29)

การจัดลำดับข้างต้นเป็นการเปรียบเทียบกันภายในผลการกระทำทั้ง 7 ลักษณะ อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า คะแนนทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างมีความปรารถนาในระดับค่อนข้างต่ำ (ค่าตั้งแต่ 2.86 ถึง 2.29 จากคะแนนเต็ม 4) นั่นคือวัยรุ่นติดสิ่งเสพติดมีสภาพค่อนข้างที่จะเฉื่อยชาไม่ปรารถนาสิ่งใดเป็นพิเศษปล่อยชีวิตให้ล่องลอยไปวัน ๆ จากการสัมภาษณ์ วัยรุ่นติดสิ่งเสพติดเกี่ยวกับเรื่องนี้พบว่า วัยรุ่นติดสิ่งเสพติด คิดมาก และมีความน้อยเนื้อต่ำใจเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว เมื่อพยายามทำความดี เช่น บอกคนในครอบครัวว่าเลิกเสพยาแล้ว แต่คนจะไม่เชื่อว่าจะ เป็นไปได้ทำให้วัยรุ่นติด

สิ่งเสียดิตหันไปเสียดิตอีก ด้วยเหตุผลว่าถ้าไม่มีใครเชื่อก็จะเสียดิตให้เหมือนกับที่ทุกคนคิด นั่นคือวัยรุ่นจะทำตามความคาดหวังของบุคคลและจะแสดงอารมณ์โกรธที่ไม่เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น โดยไม่มีความอดทนที่จะสร้างความคิด อารมณ์โกรธ เป็นอารมณ์ที่เห็นได้ชัดในช่วงวัยรุ่น อารมณ์โกรธของวัยรุ่นจะขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม Hechinger และ Hechinger 1963 (อ้างใน ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร : 2531, 130) กล่าวว่า การที่เด็กวัยรุ่นมีอารมณ์โกรธบ่อยหรือไม่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์แวดล้อมที่วัยรุ่นอยู่นั้น ว่าได้ให้ประสบการณ์ที่ทำให้เด็กโกรธมากน้อยเพียงใด จากงานวิจัยของ Annis และ Watson (อ้างใน ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร 2530: 231) ที่ศึกษาพบว่าเด็กที่ติดยาเสียดิตเป็นผลจากการที่เด็กไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้วัยรุ่นเกิดความรู้สึกกับตนเองไม่ดีมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ ความคิดที่มีอยู่ในตนเองเช่นนี้หากมีอยู่ในความคิดของวัยรุ่นติดสิ่งเสียดิตวัยรุ่นจะไม่มีความเสียดิตได้ เนื่องจากเมื่อวัยรุ่นติดสิ่งเสียดิตมีปัญหา ก็จะนึกถึงยาก่อนอย่างอื่น จากงานวิจัยของ โสภกา ชูนิกุลชัย และคณะ (2530: 132) พบว่า เมื่อถามถึงความน่ากลัวผู้ติดสิ่งเสียดิตส่วนใหญ่นึกถึงบิดามารดา แต่เมื่อเกิดปัญหาอดอัดใจอย่างมากผู้ติดสิ่งเสียดิตและพึ่งสิ่งเสียดิตช่วยแก้หรือทำให้ล้มปัญหา

ดังนั้น ควรปลูกฝังจริยธรรมต่อตนเองให้เป็นภูมิด้านทานและควรปลูกฝังตั้งแต่อยู่ในวัยเด็ก โดยเฉพาะ 1-5 ปี เนื่องจากเป็นช่วงของการปูพื้นฐาน บุคลิกภาพต่าง ๆ การสร้างความคิดเชื่อมั่น สร้างความรู้สึกผิดถูกให้เกิดขึ้นในจิตใจ ภูมิด้านทานนี้คือ ภูมิคุ้มกันของร่างกายที่คอยเฝ้าระวัง ป้องกันสิ่งแปลกปลอมที่เข้าสู่ร่างกายไม่ให้ก่อให้เกิดอันตราย หากร่างกายอยู่ในสภาพที่อ่อนแอไม่มีภูมิด้านทานโรคที่ตีพ้อ ปัญหาเสียดิตก็เช่นเดียวกันมีลักษณะเช่นเดียวกับโรคระบาดที่แพร่กระจายอยู่ทั่วไป ซึ่งรอจังหวะที่จะแทรกตัวเข้าไปทำอันตรายต่อชีวิตบุคคลนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องหาภูมิคุ้มกันที่มีประสิทธิภาพที่ตีพ้อสำหรับบุคคลนั้นให้รอดพ้นจากสิ่งเสียดิตได้ นั่นก็คือ การมีจริยธรรมต่อตนเอง

ข้อสังเกต

ผู้วิจัยมีข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับผลการวิจัยที่ได้เสนอไปแล้ว ดังนี้

1. จากการทดสอบคะแนนที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบพหุคูณ ด้วยวิธีของของเซฟเฟ พบว่า บุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ตามตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร มีความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมต่อตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมต่อตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวนหลายพฤติกรรม ความแตกต่างที่เกิดขึ้นสามารถบอกได้ว่า เป็นความแตกต่างกันในเชิงปริมาณเท่านั้น มิใช่ความแตกต่างกันในเชิงคุณภาพ กล่าวคือ ในพฤติกรรมทางจริยธรรมต่อตนเองที่ดี เช่น การมีวินัย

ในตนเอง การมีความซนหันเพียร ทุกกลุ่มต่างก็มีความรู้ความเข้าใจว่าเป็นพฤติกรรมถูก และ ควรเหมือนกัน และในทางเดียวกันพฤติกรรมที่ไม่ดี เช่น การลุ่มหลงอบายมุข ทุกกลุ่มต่างก็มีความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรม ว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่ดี เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพียงแต่มีระดับความมากน้อย หรือความเข้ม (Intensity) ของการให้คุณค่าแตกต่างกันเท่านั้น

2. เมื่อพิจารณาถึงระดับการศึกษาของวัยรุ่นติดสิ่งเสพติด พบว่า ระดับการศึกษาส่งผลต่อ ความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมอย่างมาก คือ ในพฤติกรรมต่อตนเองด้านบวก กลุ่มที่จบประถมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรมในทางบวกน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ ในตัวแปรเดียวกัน และคะแนนของ กลุ่มประถมศึกษามีค่าต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยรวม (Grand Mean) ในเกือบทุกพฤติกรรม นอกจากนี้ใน พฤติกรรมทางลบกลุ่มที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษายังมีความรู้ความเข้าใจในทางลบน้อยกว่ากลุ่มอื่น ในบางพฤติกรรม